

2. Сергієнко А. (2025). *Розвиток штучного інтелекту в Україні у 2025 році: прогнози лідерів галузі. SPEKA*. URL: <https://surl.li/gjxgpi>
3. Центр демократії та верховенства права. (2024). *14 українських ІТ-компаній встановили правила використання ШІ в інноваційних продуктах*. URL: <https://surl.li/iavbbo>
4. Deloitte. (2024). *State of generative AI: Insights and future predictions (Q2 report)*. Deloitte. URL: <https://surl.li/gzuguq>
5. Kelly, S., Kaye S.-A., Oviedo-Trespalacios O. (2023). *What factors contribute to the acceptance of artificial intelligence? A systematic review*. *Telematics and Informatics*, 77. <https://doi.org/10.1016/j.tele.2022.101925>
6. McKinsey & Company. (2025). *The state of AI: How organizations are rewiring to capture value*. Retrieved April 3, 2025, from <https://surli.cc/vpwsio>

УДК 636:577.2

Шевченко А.А.,

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри економічної теорії і економіки підприємства,

Волкова А.С.,

здобувач вищої освіти,

Одеський державний аграрний університет

ДІАГНОСТИКА ВИКОРИСТАННЯ БІОТЕХНОЛОГІЧНИХ РОЗРОБОК У ТВАРИННИЦТВІ

Тваринництво є стратегічною галуззю, що забезпечує населення важливими продуктами харчування та сприяє економічному розвитку країни. Проте, в умовах сучасних викликів, таких як обмеженість ресурсів та екологічні проблеми галузь стикається з численними труднощами [1]. Військові дії в Україні призвели до значних втрат у тваринництві, зокрема через руйнування інфраструктури, втрату поголів'я та обмежений доступ до кормів і ветеринарних послуг. Це негативно вплинуло на продовольчу безпеку країни та експортний потенціал галузі [2]. Тому виникає питання щодо діагностики сучасних технологічних трендів в тваринництві. Впровадження біотехнологічних розробок може стати ефективним інструментом для підвищення продуктивності та стійкості тваринництва, що підкреслює актуальність даного дослідження.

На рис. 1 представлено сучасні біотехнологічні розробки у тваринництві. В результаті проведеної діагностики використання біотехнологічних розробок в аграрних підприємствах нами було виявлено фактори, що є ключовими при впровадженні біотехнологій в аграрних підприємствах:

1. Економічні фактори: більшість малих та середніх аграрних підприємств не мають достатніх ресурсів для їх впровадження. Крім того, доступ до державного фінансування та міжнародних інвестицій обмежений.

Рис.1. - Аналіз сучасних біотехнологічних розробок у тваринництві [3-5]

2. Соціальні фактори: інновації потребують висококваліфікованого персоналу, що створює необхідність у підготовці фахівців. Низький рівень обізнаності серед фермерів щодо переваг біотехнологій також є перешкодою. Суспільне сприйняття генно-модифікованих організмів та інших біотехнологічних рішень впливає на швидкість їх впровадження.

3. Екологічні фактори: біотехнології можуть мати як позитивний, так і потенційно негативний вплив на довкілля. Використання біоінженерії сприяє зниженню рівня забруднення, зменшенню відходів тваринництва та оптимізації ресурсів. Проте існує ризик неконтрольованого впливу змінених організмів на екосистеми.

Біотехнології, що впроваджуються у виробничі процеси, сприяють підвищенню ефективності підприємств, розвитку сільських територій, покращенню якості продукції та зміцненню здоров'я тварин.

Сучасні біотехнологічні рішення дозволяють суттєво знизити виробничі витрати, зокрема, на корми, ветеринарне обслуговування та енергетичні ресурси. Використання біотехнологічних добавок сприяє покращенню засвоюваності кормів, що дозволяє скоротити їх витрати без зниження продуктивності поголів'я. Крім того, інноваційні методи діагностики та профілактики захворювань зменшують ризики масових інфекцій, що мінімізує втрати від падежу тварин. Таким чином, підприємства можуть значно підвищити свою прибутковість, одночасно оптимізуючи витрати та підвищуючи продуктивність.

Залучення біотехнологій у тваринництво створює нові можливості для працевлаштування населення у сільській місцевості.

Загалом, впровадження біотехнологій у тваринництві сприяє комплексному розвитку галузі, підвищенню ефективності підприємств, покращенню якості продукції та поліпшенню здоров'я тварин. Крім того, ці технології позитивно впливають на економічний стан сільських територій, створюючи нові робочі місця та стимулюючи розвиток супутніх галузей. У майбутньому розвиток біотехнологій стане ключовим чинником успішної та стійкої агропромислової діяльності.

Використання біотехнологічних розробок у тваринництві є важливим кроком для підвищення ефективності виробництва, покращення якості продукції та мінімізації екологічних ризиків. Основними перепонами на шляху впровадження залишаються фінансові обмеження та недостатня підготовка кадрів. Проте, державна підтримка, міжнародні інвестиції та розвиток наукових досліджень можуть сприяти активному поширенню інновацій у тваринництві.

Список використаних джерел:

1. Шевченко А. А. Стан розвитку тваринництва в Україні. Український журнал прикладної економіки та техніки. 2022. Том 7. № 2. С. 82-90. URL: http://ujae.org.ua/wp-content/uploads/2022/06/ujae_2022_r02_a10.pdf
2. Шевченко А.А., Петренко А.А., Донцов А.Ю. Розвиток птахівництва в Україні: загрози та перспективи. «Економічний вісник Причорномор'я». №4. 2023. С.155-166. URL: <https://ebbsl.com.ua/index.php/visnuk/issue/view/5/5>
3. Застосування біотехнологічних процесів у виробництві продукції тваринництва URL: <https://surl.li/cjbhsg>
4. Hodge R. et al. The future is bright, the future is biotechnology. PLoS Biol. 2023. 21(4): e3002135
5. Mattick C.S. // Bulletin of the Atomic Scientists. 2018. 74(1): 32–35.

УДК 338.24

Юрик Н.Є.,

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту та адміністрування,

Дикий Ю.О.,

здобувач третього рівня вищої освіти,
Тернопільський національний технічний університет

АНАЛІЗ ІННОВАЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

В сучасних умовах війни та економічної нестабільності інноваційна активність підприємств України набуває особливого значення. З одного боку, бізнес змушений адаптуватися до нових викликів, зокрема руйнування